

NOS-PROGRAMMET

NR 3 1994

JULI - SEPTEMBER

Juni-tankar

För femtio år sedan - den 17 juni 1944 - förklarade sig Island självständigt. Det skedde på ett fredligt och relativt odramatiskt sätt i en tid som i övrigt var allt annat än fredlig och odramatisk. Fredligheten har för övrigt präglat Island allt sedan dess och är ett skäl så gott som något att lära känna detta land.

För drygt tjugo år sedan bildades FNSiN i samband med en resa till Island. Naturligtvis markerar vi Islands halvsekeljubileum med att ge ut en ny bok om landet som står oss så nära men ändå är märkvärdigt okänt för många. Beställ boken nu (se sista sidan)!

Islänningarna lever på många sätt nära naturen. Det visar sig i deras näringsliv men också i de inhemska sederna, i språket, litteraturen och ofta i förhållningssättet till naturen. Närheten är förstås inte alltid av godo. Tvärtom har den ofta inneburit en kamp på liv och död. I vårt moderna samhälle försöker vi återvinna den goda närheten till naturen. I denna NOS finns en artikel om Stockholms "gröna fingrar" som påminner oss om det.

Här hittar du också föreningens sommarprogram (juli-september). Vi har märkt att det ofta är svårt att samla några större medlemsskaror under högsommaren. Därför ligger vi lågt med programpunkter under högsommaren i år, men det betyder ingalunda att det saknas möjligheter att komma ut och träffa andra medlemmar. Tvärtom erbjuder FNSiN åtskilliga tillfällen till

uteliv i ordets bästa bemärkelse. Du kan följa med ut i skärgården, kanske rentav till Gotska Sandön och Fårö. På sensommaren blir det dagsturer i skog och mark, inte minst med svamp i sikte. Glöm inte heller Ekoparkens dag som är en annan påminnelse om förhållandet mellan natur och samhälle!

Att ta hand om en programpunkt skall inte vara en uppoffring. Det är något man gör för sin egen skull, sade en medlem till mig häromdagen. Man bestämmer sig för att göra något man själv vill och så erbjuder man andra att följa med och dela upplevelsen. Just så! Tänk gärna på det inför höstprogrammet som skall göras i september!

Skärgården och Calle Schewen i all ära, men som sydsandinav vill jag framföra en sorts sommarhälsning från Danmark. Det är Piet Hein som på sitt oförlikneliga sätt ställer det sköna och kanske irrationella i tillvaron i kontrast mot kravet att allt skall vara praktiskt och ändamålsenligt:

"Men hvad var livet uden lyse nætter
og gøgekuk og balsampoppelduft
og kærlighed udover al fornuft
og stjernestøv og tivoloraketter."
Piet Hein: Juni-sonet

Bättre kan det knappast sägas. Läs gärna hela sonetten. (Stjernestøv = stardust!)

Anders Schærström

Programförklaring

Föreningen Natur och Samhälle i Norden (FNSiN) är en partipolitiskt obunden, ideell förening. Föreningen vill samla intresserade av miljöfrågor och levnadsvillkor till ett allsidigt studium av natur och samhälle. Att upptäcka TILLSAMMANS är vår grundidé. I FNSiN möts människor med allehanda intressen.

Vi arrangerar EXKURSIONER till intressanta områden. Vi har gjort resor till Gotska Sandön, Bornholm, svenska fjällen och flera svenska landskap. Vi har paddlat kanot i Bergslagen, Sörmland och Uppland där vi allt efter intresse kunnat studera fauna, flora, arkeologi och kulturhistoria. Vi har firat midsommar i Halland och i Skåne. Vi har plockat svamp i skogarna kring Stockholm och tranbär på hälsingemyrar.

Vi arrangerar årligen EXPEDITIONER till områden nära och fjärran. Lofoten, Färöarna, Island, Spetsbergen, Grönland, Alaska, Hebriderna, New Foundland och Labrador är några av de områden som vi har besökt. Varje resa förbereds genom studiecirklar och redovisas i artikel- eller bokform.

Vi arrangerar STUDIECIRKLAR. Några ämnen har varit skärgården, energi, fjällkunskap, ortnamn, foto, modern isländska, geologi och meteorologi.

Vi arrangerar FÖREDRAG i en mängd aktuella ämnen såsom lågenergisamhället och bostadsmiljöer. Ofta berättar långväga resnärer till egna bilder om sina upplevelser runt om i världen.

Vi agerar MILJÖPOLITISKT: Nedre Dalälven, Tyresta-Åva, Järvafältet och Norra Djurgården är några av de områden som vi har engagerat oss för.

Som Du ser har FNSiN en mångsidig karaktär där Ditt speciella intresse blir tillgodosett och där Du genom Din medverkan kan berika föreningen. Dessutom glömmet vi inte bort att ha trevligt. Som medlem är Du välkommen att delta i dessa arrangemang. Resor och utflykter genomförs till låga självkostnadspriser.

Som medlem får Du dessutom medlems-tidskriften NOS, fylld av intressanta artiklar.

FNSiN

Föreningen
Natur och Samhälle i Norden

Föreningens adress:

Box 49015, 100 28 Stockholm

Lokal i Stockholm:

Upplandsgatan 80 l.v. om porten
Tel: 08/33 49 59

Postgiro:

50 31 97 - 6	Huvudkonto
67 01 50 - 2	Medlemsavgifter
60 80 83 - 2	Beställning av skrifter

Ansvarig utgivare:

Anders Schaerström
Kometvägen 49, 183 33 Täby
08-665 29 00(A), 08-758 30 03(B)

Nästa NOS: Utkommer sep/okt 1994

Material till NOS skickas till:

PeO Sundqvist,
Grubbens gata 9, 112 32 Stockholm
08-653 71 92(B)

FNSiN Funktionärer 1994

Styrelse:

Ordförande

Anders Schaerström
Kometvägen 49
183 33 Täby
08-758 30 03 (b), 08-665 29 17 (a)

Vice ordf

Pia Eriksson
Björkuddsvägen 18 B
178 34 Ekerö
08-560 330 27 (b), 08-34 91 10 (a)

Sekreterare

PeO Sundqvist
Grubbens gata 9
112 32 Stockholm
08-653 71 92 (b)

Kassör

Erik Elvers
Illerstigen 28
170 71 Solna
08-85 84 88 (b), 08-788 29 98 (a)

Övriga ledamöter:

Ola Eriksson
Björkuddsvägen 18 B
178 34 Ekerö
08-560 330 27 (b)

Birgitta Traxel
Vesslevägen 40 nb
161 40 Bromma
08-25 03 35 (b), 08-616 21 96 (a)

Kaj Valtersson

Värdshusvägen 20, 7 tr
145 50 Norsborg
08-53 18 15 87 (b), 08-08-16 23 91 (a)

Bo Zachrisson

Birkagatan 2
113 36 Stockholm
08-31 02 33 (b), 08-16 22 18 (a)

Programkommitté:

Benita Jansson
Sköntorpsvägen 49
120 53 Årsta
08-91 71 32 (b), 08-453 86 42 (a)

Boel Jorup
Götgatan 97
116 62 Stockholm
08-640 02 91 (b)

Britt Andersson
Ringvägen 76 3tr
118 60 Stockholm
08-642 36 17 (b), 08-788 21 89 (a)

Kaj Valtersson
(se ovan)

Liisa Holopainen
Ängskärsgatan 3 7tr
115 29 Stockholm
08-667 49 54 (b)

Kontaktpersoner:

FNSiN- Höga kusten

Lena Hermansson
Svanö 25
870 40 Lunde
0612-303 50 (b)

FNSiN-Uppland

Sven A Nyberg
Valthornsvägen 31
752 50 Uppsala
018-40 47 70 (b)

FNSiN-Värmland

Lena Sewall
Älvrosgratan 4
654 61 Karlstad
054-18 68 75 (b)

FNSiN-Östergötland

Håkan Bley
Sköldvägen 18
616 33 Åby
011-631 69 (b), 011-19 11 04 (a)

Medlemsavgiften 1994:

Fullbetalande medlem	110 kronor
Ny d:o efter 1/7	55 kronor
Familjemedlem	25 kronor

Betala till postgiro 67 01 50-2 !!

BÅTUTFLYKTER I SKÄRGÅRDEN

Kaj Valtersson tillbringar en stor del av sommaren på Runmarö och erbjuder alla som vill att följa med på båtutflykter i omgivningarna. Det finns möjligheter att arrangera två- eller flerdagsturer efter överenskommelse. Till flerdagsturerna behöver man ta med tält, sovsäck och annan fältutrustning. Utgångspunkten är Runmarö som man kommer till genom att ta buss 433/434 från Slussen till Stavsnäs och sedan båt (sammanlagt drygt en timme). Ring Kaj för att få utförligare instruktioner.

Några turer är preliminärt bestämda, nämligen

Långviksskär söndagen 10 juli

Sandhamn samt ytterligare någon ö längre ut söndagen 24 juli

Horssten 7-8 augusti

samt **Braka eller Stora Brand** söndag 14 augusti

(Med reservation för vädret och andra osäkra omständigheter.) Andra tänkbara mål är Hallskär, Jungfruskär söder om Nämdö. Dessa turer kan sträckas över två eller flera dagar i kombination med exempelvis Biskopsö, Norsten och Kymmendö eller Tärnskär. Det är också möjligt att ta sig runt i skärgården med cykel och Waxholmsbolagets båtar under några dagar eller en vecka. Kostnaden är ett tillägg om 200:- till SL-kortet samt fem kronor per tur för cykel. Övernattning i tält eller vandrarhem.

Ring till Kaj i god tid för planeringens skull!

Tel 08-531 815 87 eller 08-710 18 92 (b), 08-16 23 91 (a) eller 08-571 522 22 (Runmarö)

Dessutom i augusti: GOTSKA SANDÖN

Några dagar på ön och sedan med m/s Hyna till Fårö där medhavda cyklar kan komma till användning. Hem via Visby.

Kontakta Kaj Valtersson, telefon som ovan.

KRÄFTSKIVA

Lördag-söndag 20 - 21 augusti

Som traditionen bjuder har vi knytkalas med kräftor hos Kaj Valtersson på Runmarö denna tid på året. Man åker buss 433/434 från Slussen och byter till båt vid Stavsnäs. Hela resan tar drygt en timme. Övernattning är nödvändig. I stugan kan ett tiotal få plats i bäddar. Blir vi fler får vi ta golvytan eller medhavda tält till hjälp. Rika tillfällen till uteliv föreligger - vandringar, fiske, bad - på lördagen före kräftkalaset och under söndagen.

Kontakta Kaj senast fredagen den 19 augusti så att anskaffning av kräftor mm kan planeras.

Tel 08-531 815 87 eller 08-710 18 92 (b), 08-16 23 91 (a) eller 08-571 522 22 (Runmarö)

EKOPARKENS DAG

Lördagen den 27 augusti

Ekoparkens dag firas i år i Bellevue-parken nära Roslagstull. Detaljerna är inte bestämda då vårt programblad skrives men kommer att annonseras i tidningarna. FNSiN brukar vara på plats med bokbord. Vill du hjälpa till med det, ring Erik Elvers 08-85 84 88 (b), 08-788 2998 (a) efter mitten av augusti!

Frågan om Ekoparken, den föreslagna nationalstadsparken, är mycket viktig, inte minst inför höstens val. Välkommen att bekanta dig med den!

SVAMPEXKURSION

Söndagen den 28 augusti

Vi samlas kl 10.30 vid Björkhagens T-banestation och vandrar sedan i Nackareservatet på jakt efter svamp. Vi plockar och granskar tillsammans. Säkert kan vi lära en del av varandra men naturligtvis tar vi ingenting som vi inte är säkra på. Svampplockning innebär givetvis att vi avviker från de mest lättgångna stigarna och ger oss ut i skiftande terräng, men normal kondition räcker. Barn är också välkomna.

Ta med proviant så håller vi picknick.

Föransmälan önskas senast dagen före till Claes-Göran Ström 08-19 12 52

VANDRING TILL SOLSIDAN

Söndag den 11 september kl 10.30

Vi samlas kl 10.30 i biljetthallen på Hammarbyhöjdens T-banestation. På en ny och trevlig vandringssled tar vi oss förbi Sickla sjö till Hellasgården. Därifrån fortsätter vi till Solsidan och tar så småningom Saltsjöbanan tillbaka till Stockholm. Allt som allt går vi 12 - 13 kilometer i normalsvår terräng där vi finner allehanda höstväxter och kanske svamp. Naturligtvis har vi matsäck med oss. Kamera kan också ingå i utrustningen eftersom naturen bjuder på många lämpliga motiv.

Föransmälan senast dagen före till

Claes Göran Ström, tel 08- 19 12 52

VANDRING RUNT EDSVIKEN

Söndag 25 september kl 10.30

Samling Bergshamra torg utanför T-banan (norra utgången, linje 23)

Sedan någon tid är det möjligt att gå runt Edsviken i stort sett längs stranden (tidigare var området runt Polissskolan i Sörentorp avstängt). Vi går från Bergshamra medsols runt Edsviken till Danderyd 15 - 20 km, möjlighet att avbryta under vägen.

Föranmälan till Erik Elvers, tfn 08-85 84 88 (b), 08-788 29 98 (a)

... och i oktober...

... plockar vi havtorn vid Ålands hav - se nästa programblad!

HUR GICK DET?

Uggelvandringen lockade 1 (en) uggla som intresserat tittade på de 18 vandrarna.

Till Gotska Sandön för 27 personer. Utresan var guppig (minst sagt) men dagarna på ön desto skönare. Några resenärer passade på att bada. En flaskpost hittades under vandringen runt ön.

-----Övriga notiser-----

Tack vare föreningens vidsträckta kontakter har vi fått reda på följande sommarevenemang:

TEATERFEST I LUDVIKA

Från Ekomuseum i Bergslagen har vi fått information om teaterfesten Timglas som hålls i Ludvika 26 juni - 13 juli. Timglas är en föreställning där tiden går samman och allting kan hända. En komedi, ett drama, ett drömspel - Timglas är berättelsen om oss, vår tid, historia och framtid. 20 föreställningar i Ludvika - Skuthamn vid Väsmans strand. Manus av Hans Sjöberg, i huvudrollerna Carina Lidbom, Ola Isedal, Louise Edlind och Susann Berg.

Dessutom många andra evenemang! Information och biljetter tfn 0240-860 50, 860 51.

RESOR TILL GRÖNLAND

Vi har från Danmarksspecialisten, Börshuset, Skeppsbron 2, 211 20 Malmö, fått program för resor till Sydgrönland. Resor på 5, 6 och 9 dagar (priser per person i dubbelrum ca 5500, 5700 respektive 6500 kr; avresor från ca 20 juni till ca 12 september.) Besök i Qaqortoq (ej på femdagersresan) och Narsaq. Vidare erbjuds bl a 8 dagars igloosemester, 8 eller 14 dagars vandringssemester på Sydgrönland och 15 dagars vandringssemester Kangerlussuaq-Sisimiut. Avresa från Köpenhamn.

Uppllysningar och bokning tfn 040-30 78 00, fax 040-60 66 94.

MUSIK PÅ HAGA

I Koppartälten (Hagaparken) anordnar Haga-Brunnsvikens vänner konserter under sommaren:

Onsdag 15 juli Nordisk afton

Onsdag 22 juli Från Scarborough till Sorrento

Onsdag 29 juli I denna ljuva sommartid

Onsdag 6 juli Forellkvintetten

Onsdag 13 juli Musik från mellankrigstiden

Onsdag 20 juli Sound of Wood

Lördag och söndag 30-31 juli Bellman åter på Haga

Onsdag 17 augusti Musikens Makt

Onsdag 24 augusti Själ och landskap

Onsdag 31 augusti Soirée française

Samtliga konserter börjar kl 19.00. Biljetter kan man köpa för 60 kronor vid entrén en timme före respektive konsert. Man kan också köpa biljetter i förväg hos Akademi-bokhandeln i Solna Centrum, Svala & Söderlund (Konserthuset) och Utflyktsbutiken (Sverige-huset). Konsertinformation i DN och SvD dagen före konserten. Café öppet en timme före konsert.

Stockholm - gröna bältet

Av Inga Henricson & Birgitta Traxel

Artikeln utgör författarnas självständiga arbete på en kurs i miljövård vid Stockholms universitet 1991.

Stockholm är en av världens vackraste huvudstäder med sina grönområden, blå vattendrag och sin varierade bebyggelse. Många vill bo i en storstad, vilket medför att fler bostäder behöver byggas på grönområdenas bekostnad.

Insikten om att människor har behov av rekreation i skog och mark och av ett varierat växt- och djurliv har gjort att en regional grönplan har utarbetats, Stockholms gröna bälte.

Mål

Målet med denna är att säkerställa ett minimum av naturområden som blir stommen i ett regionalt system av bevarandevärd natur och som dessutom medverkar till en god vattenbalans, luftkvalitet och ett bra lokalklimat.

Stockholm har bebyggts radiellt varför det faller sig naturligt att söka bevara och länka samman de grönområden som finns mellan "fingrarna".

Den natur man försöker bevara har betydelse för att

- bibehålla naturliga ekosystem
- ge befolkningen möjlighet till motion, avkoppling och naturstudier
- vara en kunskapskälla för kommande generationer i skolor

- i ökande grad söka utnyttja de naturliga ekosystemen (solenenergi) och minimera de artificiella (fossila bränslen) i jord- och skogsbruk

- samspela med stadsbygden biokemiskt (luftrening), fysikaliskt (förbränning av koldioxid och leverans av syre, mark- och vattenrening) liksom klimatiskt (stabiliserande och utjämnande av temperaturskillnader).

Planeringsprinciper

Den ökande urbaniseringen av världens befolkning har fört med sig svåra planeringsproblem. Olika principer har använts:

1. Grannskapsenheter, dvs man skall kunna bo, arbeta och rekreera sig inom den egna stadsdelen, samtidigt som man med snabba kommunikationer skall kunna nå för alla gemensamma anläggningar. Har använts i bl a England och Sverige.

2. Bandstadsprincipen, dvs ny bebyggelse planeras längs ett enda dominerande stråk med kommunikationer och grönområden parallellt utmed bandet. Förekommer i Frankrike, Holland och Sverige.

3. Gröna bältesprincipen används när man vill begränsa en stads tillväxt. Om tillväxten fortsätter utanför bältet har man skapat satellitstäder med pendlingsavstånd till moderstaden och även städer på längre avstånd, t ex i London.

Framtida utveckling av Storstockholm

Storstockholms gröna bälte är inte tänkt att utgöra gräns för

tillväxt utan ska i stället vara en integrerad del i stadsbygden. Man kan tänka sig olika utvecklingsmöjligheter, dock med fingerstrukturen som utgångspunkt. För att de "gröna fingrarna" ska kunna bestå måste tvärförbindelser över grönområdena begränsas, liksom nyexploatering som naggar naturområdena i kanten:

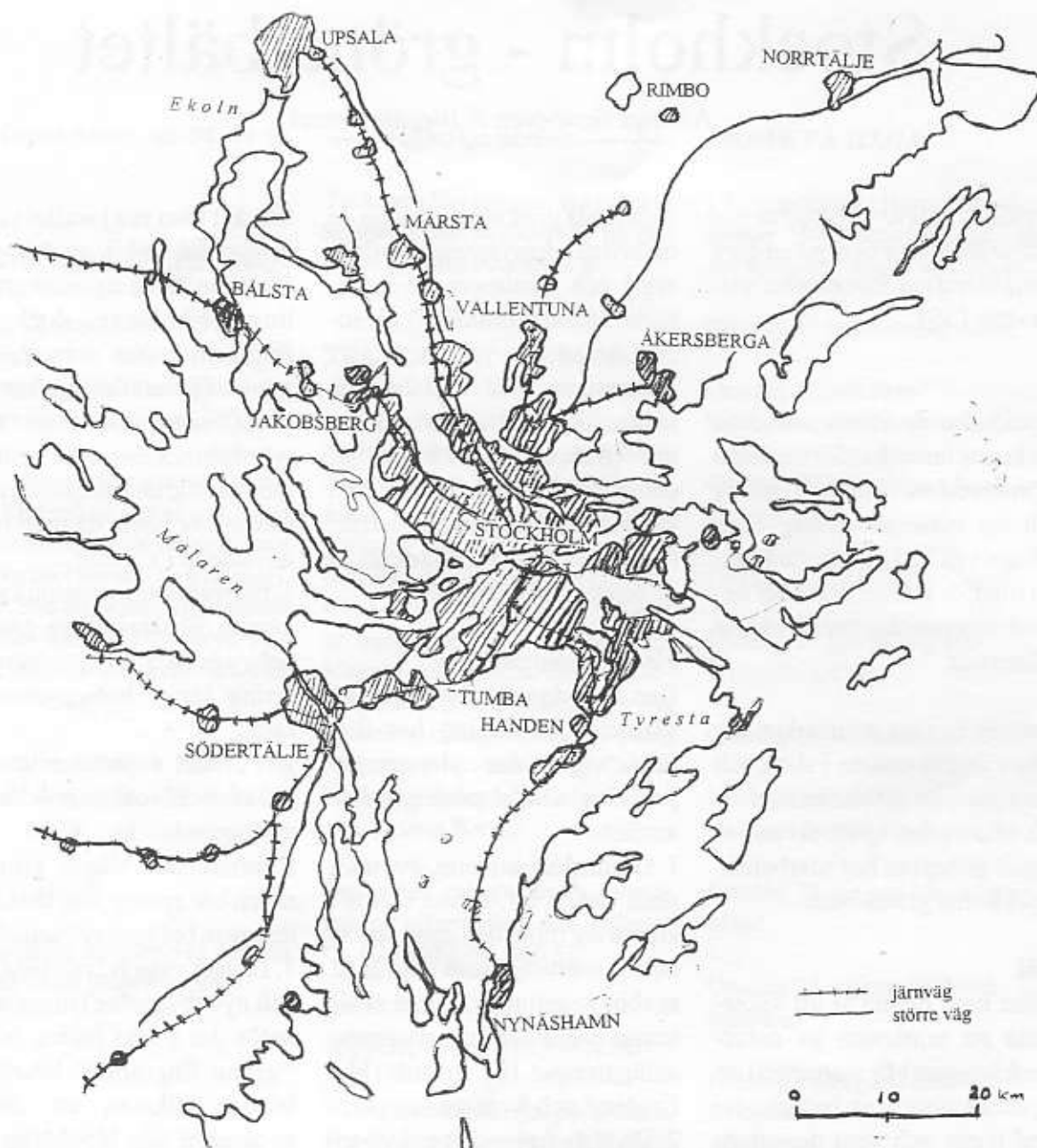
1. Bebyggelseexpansion kan ske genom förtätning av gammal bebyggelse och/eller nyexploatering längs bebyggelsefingrarna.

2. Fortsatt expansion av centrala och halvcentrala delar med godtagande av vissa tvärförbindelser. Några grönområden bör sparas som länkar till längre ut belägna grönområden.

3. Läger man tvärförbindelser och nybebyggelse längre ut, utanför det gröna bältet, bör de "gröna fingrarna" bibehållas intakta, liksom att fingerstrukturen kan bibehållas i de yttre områdena. Sammanhang mellan grönområdena bör säkerställas genom "grönstationer".

Utformningen av gröna bältet

Det finns i dag goda kontaktmöjligheter mellan natur och bebyggelse, beroende på bebyggelsens stjärnformiga utbredning. Mänsklig påverkan i form av slitage på naturen, närhet till trafikleder, uppstyckande av naturen till för små enheter, har bidragit till en utarmning av ekosystem inom många områden. En gemensam regionplan för Storstockholms gröna bälte har därför utarbetats, vari föl-

Tätortsbebyggelsen i Storstockholmsområdet
- växer längs vägar och järnvägar

jande riktlinjer har formulerats:

1. Grönområden bör ej ligga alltför perifert i förhållande till befintlig bebyggelse.
2. Naturvärdena bör vara höga.
3. Stabilitet, uthållighet och återhämtningsförmåga är speciellt viktiga egenskaper.
4. De delområden som ingår bör bilda så sammanhängande enheter som möjligt.
5. Varje delområde bör ej vara mindre än 3 km²
6. Befintliga grönkilar in mot regioncentrum ska kunna anslutas till det gröna bältet." (1)

Studerade teorier

Inför arbetet med att välja ut kärnområden och spridningskorridorer har vissa teorier studerats.

Den öbiografiska teorin, enligt Robert Mac Arthur och Edward Wilson (1967), säger bl a att ju större arealen är på ett naturområde, desto flera arter kan det hysa.

Diamond presenterade 1975 sin teori om geometriska principer vid reservatbildning. Ytans utseende, form och relation till omgivande natur är av betydelse för artrikedomen.

delse för artrikedomen.

Margaret Game (1980) menar, att en cirkulär yta minimerar utflödet av arter, medan en långsträckt yta maximerar förutsättningen för invandring av nya arter till området.

Förutom områdenas storlek och form är biotopsammansättningen av betydelse för antalet arter. I olika biotoper varierar artrikedomen kraftigt. T ex i en ädelövskog häckar 30-40 fågelarter medan i en hällmarksskog av samma areal häckar bara 3-4

fågelarter. Skogsbyn innehåller fler arter än de biotoper som angränsar.

Kärnområdenas läge i regionen

Inom en radie på 25 kilometer från Stockholms centrum har en yttersta gräns dragits inom vilken kärnområden och spridningskorridorer är utvalda. Kärnområdena omfattar minst 4,5 km² och har gjorts så kompakta som möjligt. Korta avstånd mellan dem har eftersträvat med sammanbindande biotopkorridorer på minst 2 kilometers bredd, detta för att underlätta artspridandet.

Avgränsning av kärnområden

Vid arbetet med avgränsning av biologiska kärnområden har man beaktat områdets mångsidighet (genetiska mångfald), orördhet och fågelfauna.

Mångsidigheten har man graderat från 0 till 9, där 9 är det högsta värdet. Vidare har man graderat områdets orördhet från 0 till 40, där 0 representerar den högsta graden av orördhet. Störande inslag i ett område är vägar, järnvägar, kraftledning, spridd bebyggelse samt övriga anläggningar (småindustri, lager, varv, vårdanstalt, reningsverk, sopstation, grus- eller bergtäkt, golfbana eller friluftsgård.)

Områdets fågelfauna har kartlagts. Fåglar är bra indikatorer på naturkvalitet och relativt lättobserverade.

Biotopkorridorerna bör ej genomkorsas av vägar eller vattendrag, vilka utgör ett spridningshinder t ex för däggdjur.

Efter kompletterande information från länsstyrelsens naturvårdsprogram, övriga områdesinventeringar, kommunernas naturvårdsplaner, flygbilder mm utvaldes 20 kärnområden med spridningskorridorer. (Se tabell!)

Gröna bältet - ett regionplanearbete

Storstockholms gröna bälte är en del av regionplanearbetet. Varje kommun har ansvar för att bebyggelse och markplaner utarbetas efter grönabältesprincipen och att kärnområden och spridningskorridorer får sin ans och vård.

Kollisioner mellan olika intressen är oundvikliga, men bevarandet av naturområden bör prioriteras.

Tyvärr löses många miljöproblem i dag enbart på teknisk väg. Naturens egen förmåga till rening utnyttjas ej. Kunskaper i ekologi, geologi och hydrologi måste garanteras i varje kommun för att genomtänkta politiska planeringsbeslut ska kunna fattas. Dessa kunskaper är en förutsättning för ekosystemens uppbyggnad och utveckling.

Den ekologiska medvetenheten i kommunerna är dock i dag betydligt högre än för något decennium sedan. Även om ekonomiska intressen också i framtiden kommer att kunna hota delar av det gröna bältet är dock beredskapen god hos många människor att sträva emot och kanske också lyckas rädda känsliga naturområden.

Tabell: De tjugo utvalda kärnområdena med spridningskorridorer i Stockholms gröna bälte.

1. Bornsjöområdet
2. Flottsbroområdet
3. Lida/Pålamalm
4. Ågesta/Balingsta
5. Paradiset
6. Tyresta/Åva
7. Erstavik
8. Långvikstråsk
9. Velamsund
10. Siggesta
11. Bogesund
12. Askdalen
13. Fågelsången
14. Rösjön/Mörtsjön
15. Törnaskogen
16. Ängsjöområdet
17. Järvafältet
18. Görvälnområdet
19. Lovö
20. Kårsö/Fågelö/Kungshatt m fl öar.

Källor

1. *Stockholms gröna bälte. Stockholms läns landsting. Region- och trafikkontoret, 1989. Ansvarig projektledare Eva Asplund, planarkitekt.*

2. *Svenska Naturskyddsföreningens årsbok 1979, 1985, 1988 och 1990*

3. *Intervjuer med Eva Asplund, planarkitekt, och Karin Rosberg, arkitekt, Region- och trafikkontoret.*

FNSiN Skrifter & Böcker

Föreningens skrifter kan beställas genom inbetalning till postgiro 60 80 83 - 2. Ange avsändare och vad beställningen avser. Priserna inkluderar moms.

Vid postbefordran tillkommer dock en portokostnad på 10 kronor per ex.

Upplysningar om skrifterna lämnas av Rolf Schwebs, tel 08-500 262 14(B), Floravägen 28, 137 38 VÄSTERHANINGE.

Tyresta

En tvärfacklig beskrivning av ett av mellansveriges finaste vildmarksområden. Rikt illustrerad med kartor och teckningar. 32 sidor. Pris 40:-, medlemmar 30:-.

Spetsbergen - land i norr

Förord av arktispionjären Helge Ingstad. En allsidig bild av Spetsbergen ges genom de 25 artiklarna som bl a behandlar historia, valfångst, kolbrytning, oljeletning, geologi, växt- och djurliv. 167 sidor. Pris 70:-, medlemmar 60:-.

Island i NOS

Ett särtryck av artiklar om Island som varit publicerade i NOS - plus ett par nya tillägg - historia, språk, geologi, nationalparker mm. Illustrerad med teckningar och foton. 61 sidor. Pris 40:-, medlemmar 30:-.

En färd till Island 1977

En reseberättelse om vad man kan råka ut för längs Islands vägar samt med avsnitt om geologi, flora, fågelliv och andra intressanta ämnen. Rikligt illustrerad. 52 sidor. Pris 50:-, medlemmar 40:-.

Gotska Sandön

En tvärfacklig beskrivning. Innehåller artiklar om geologi, dyner, flora, fauna, historia och livet på ön. Den första boken som behandlar ön ur alla synvinklar. Rikligt illustrerad med teckningar, kartor och foton. 112 sidor. Pris 65:-, medlemmar 55:-.

Natur och Samhälle i Estland

Utgiven 1991 ger denna bok en bred presentation av Estland vid tiden för självständigheten: arkeologi, geologi, historia, politik, ekonomi, naturvård och miljöproblem, byggnadsminnen och kyrkliga förhållanden. Boken innehåller även en miniparlör. Illustrerad. 117 sidor. Pris 90:-, medlemmar 60:-.

Sydvästgrönland

Expeditionsrapport från 1974. Rikt illustrerad med foton, teckningar och kartor. 150 sidor. Pris 70:-, medlemmar 60:-.

NY BOK

Kall ökensand och varma källor. En bok om Island

En kärleksfull presentation av ett nordiskt land. Om stora avstånd och närhet till naturen. Geologi, djur- och växtliv, historia, språk, litteratur, traditioner, mathistoria, naturvård, vistexter mm. Pris 100:-, medlemmar 60:-.